

Izabela Kamińska-Jatczak*

Joanna Sosnowska*

Helena Radlińska i jej pokolenie historyczne **– przykład współdziałania interdyscyplinarnego** **w zespole badawczym afiliowanym w Łódzkim** **Towarzystwie Naukowym w latach 2019–2022**

Abstrakt

Tekst stanowi omówienie genezy powstania i prac zespołu badawczo-samokształceniowego poświęconego problematyce pokolenia historycznego Heleny Radlińskiej i odczytywaniu jej twórczości na tle kontekstów historycznych i społecznych, w których funkcjonowała. Działalność zespołu stała się przyczynkiem do powstania 15 numeru NOWIS, który tworzył się w toku działania kolaboratywnego i rodził się w dyskusji z autorami/autorkami.

Słowa kluczowe: zespół badawczy, samokształcenie, Helena Radlińska, pokolenie historyczne, dyskusja akademicka.

Helena Radlińska and Her Historical Generation – An Example of Interdisciplinary Cooperation in a Research Team Affiliated with the Lodz Scientific Society in 2019–2022

Abstract

The text describes the creation and subsequent work of the research and self-learning team devoted to the issues of the historical generation of Helena Radlińska and to the reading of her works in historical and social contexts in which she functioned. The team's activity contributed to the formation of the 15th issue of NOWIS,

* Uniwersytet Łódzki

Artykuł otrzymano: 19.05.2022; akceptacja: 22.05. 2022.

which was created in the course of collaborative activities and was born in discussions with the authors.

Keywords: research team, self-learning, Helena Radlińska, historical generation, academic discussion.

Etap stanowienia zespołu i jego nazwy

Zespół badawczy pod nazwą Helena Radlińska i jej pokolenie historyczne, w ramach stałego konwersatorium samokształceniowego szkół i zespołów naukowych Łodzi akademickiej, został zawiązany 16.01.2019 roku¹. Jego nazwa nawiązywała do ważnych wydarzeń w biografii Heleny Radlińskiej, w roku 2019 miały bowiem 140 rocznica jej urodzin (02.05.1879) oraz 65. rocznica śmierci (10.10.1954). Prace Zespołu zostały zogniskowane wokół dorobku Heleny Radlińskiej i jej pokolenia historycznego. Intencją przyświecającą wspólnym pracom była dostrzegalna potrzeba dyskusji wokół dziedzictwa idei pedagogicznej Radlińskiej. Chodziło o to, by (roz)poznawać jej twórczość, ponownie podejmować lektury tekstów jej autorstwa, by osadzić jej idee w horyzoncie dojrzałej świadomości historycznej, w odniesieniu do doświadczeń pokolenia historycznego czasów, w których żyła. Towarzyszył nam wysiłek ukazania jej myśli jako nierozzerwalnie związanej z licznymi polami praktyki: oświatowej, edukacyjnej, społecznej, opiekuńczej czy zdrowotnej. Twórczość Radlińskiej bowiem sama w sobie była przykładem badania i działania w relacjach z innymi. Staraliśmy się zatem prowadzić dyskusję wokół kategorii pokolenia historycznego, obejmującej jednostki w różnym wieku, przebywające w wyodrębnionej przestrzeni i w danym czasie historycznym, by pobudzić myślenie nad tym, w jakim pokoleniu historycznym funkcjonowała Helena Radlińska, jak tworzyło się owo pokolenie i jakie doświadczenia stanowiły o jego wyjątkowości (por. Marynowicz-Hetka 2019). Chciałyśmy poszukiwać tropów świadczących o doświadczeniu pokolenia historycznego, które stanowić może istotny punkt odniesienia w rozumieniu korzeni komplementarnej, kompletnej myśli pedagogicznej, z której wyrosła pedagogika społeczna. Przyjęto formułę seminariów roboczych, skoncentrowanych wokół wspólnej tematyki.

Istotnym założeniem prac zespołowych była idea ochotniczego zespołu samokształceniowego, spożytkowującego różnice przygotowań, doświadczeń i zainteresowań uczestników (Radlińska 1947: 4). Zespół stanowiły osoby reprezentujące pole nauki (nauki społeczne i humanistyczne) oraz praktyki. Wśród członkiń Zespołu były: pedagogiki społeczne – przewodnicząca prof. dr hab. Ewa Marynowicz-

¹ Wówczas miało miejsce spotkanie członków zespołu badawczego projektu: *Kształtowanie myśli i praktyki społeczno-kulturowej II Rzeczypospolitej: fundamenty pedagogiki społecznej*, który to projekt – w ramach programu Narodowy Program Rozwoju Humanistyki (NPRH), pomimo uzyskania bardzo dobrych recenzji, nie otrzymał finansowania przez ówczesne Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Ponieważ wśród członków – bogatych w doświadczenia przy redagowaniu wspomnianego projektu – panowała, z jednej strony myśl wykorzystania zgromadzonego potencjału naukowego, z drugiej – intencja kontynuowania pracy badawczej w zakresie problematyki wytyczonej w projekcie, postanowili oni wyłonić i nadać formułę organizacyjną nowemu zespołowi badawczemu.

-Hetka, ówczesna kierownik Katedry Pedagogiki Społecznej Uniwersytetu Łódzkiego, i dr Izabela Kamińska-Jatczak, adiunkt w tej jednostce; historyczki wychowania – dr hab. Joanna Sosnowska, prof. UŁ i dr hab. Beata Szczepańska, prof. UŁ, obydwie pracujące w Katedrze Historii Wychowania i Pedagogii Uniwersytetu Łódzkiego; oraz bibliotekarka – mgr Monika Wachowicz, wówczas pracownik Wojewódzkiej Biblioteki Pedagogicznej im. Tadeusza Kotarbińskiego w Łodzi i doktorantka na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Łódzkiego².

Miejsce i forma spotkań

W okresie od 16.01.2019 do 1.06.2019 roku miejscem spotkań zespołu była Katedra Pedagogiki Społecznej Uniwersytetu Łódzkiego, w budynku Wydziału Nauk o Wychowaniu przy ul. Pomorskiej 46/48. Od 29.10.2019 do 18.02.2020 – siedziba Łódzkiego Towarzystwa Naukowego przy ul. Marii Skłodowskiej-Curie 11³. W tym czasie przewodnicząca prof. E. Marynowicz-Hetka podjęła starania o wpisanie spotkań Zespołu badawczego *Helena Radlińska i jej pokolenie historyczne* do programu działań Łódzkiego Towarzystwa Naukowego (*Konwersatorium... 2022*).

Pandemia uniemożliwiła spotkania naukowe *face to face*, dlatego zdecydowano o prezentowaniu wyników badań za pośrednictwem komunikatorów internetowych (ZOOM/TEAMS). W taki sposób komunikowano się od 14.10.2020 do 14.12.2021 r. Z nowym rokiem kalendarzowym (2022) wznowiono stacjonarne posiedzenia zespołu w Łódzkim Towarzystwie Naukowym.

W okresie trzyipółletniej działalności (01.2019 – 06.2022) zorganizowano 31 zebrań naukowych⁴. Funkcję sekretarza Zespołu pełniły: J. Sosnowska (w roku akademickim 2019/2020 i 2020/2021) oraz I. Kamińska-Jatczak (2021/2022).

Zakres prac badawczych

W ramach prac badawczych Zespołu powstawały teksty do 15. numeru czasopisma „Nauki o Wychowaniu. Studia Interdyscyplinarne” (2022/2(15)), którego przewodni temat *Helena Radlińska i jej pokolenie historyczne* był zaproszeniem do współmyślenia o przyjętej problematyce badawczej w celu rewitalizacji idei tkwiących u podstaw myślenia społeczno-pedagogicznego. Stopniowo do numeru zapraszani byli również inni autorzy, którzy włączali się w naszą dyskusję zespołową na łamach przygotowanych artykułów. Na tym etapie działalności wyłoniono trzech redaktorów numeru

² Dr Monika Wachowicz obecnie pracuje na stanowisku asystenta w Katedrze Informatologii i Bibliologii na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Łódzkiego.

³ <https://www.ltn.lodz.pl/> [dostęp: 21.04.2022].

⁴ W pierwszym roku aktywności (od stycznia do czerwca 2019 i w roku akademickim 2019/2020) odbyło się 13 spotkań zespołu (16.01, 6.03, 27.03, 26.04, 29.05, 14.06, 29.10, 12.11, 10.12, 14.01, 10.02, 11.02, 18.02). W kolejnym roku (2020/2021) miało miejsce 9 zebrań (14.10, 26.11, 10.12, 28.01, 25.02, 9.03, 15.04, 27.05, 10.06). Tyle samo (9) spotkań naukowych zorganizowano w roku akademickim 2021/2022 (20.10, 29.11, 14.12, 25.01, 28.02, 05.03, 26.04, 17.05, 20.06).

15. NOWIS, i były to: Izabela Kamińska-Jatczak, Joanna Sosnowska i Beata Szczepańska. W marcu 2022 zespół redakcyjny uległ zmianie i od tego czasu redaktorkami numeru są: Izabela Kamińska-Jatczak oraz Joanna Sosnowska.

Zadania zespołu skupionego wokół dorobku Heleny Radlińskiej obejmowały poszukiwanie i udostępnianie źródeł i materiałów, lektury i interpretacje, dzielenie się wynikami badań oraz dyskusje seminaryjne nad tekstami roboczymi. W pierwszej fazie prac zespołowych wyłoniono wstępny temat roboczy *Transmisja kulturowa w pokoleniu historycznym Heleny Radlińskiej. Ludzie, relacje, związki, przekonania, wartości*. Dyskutowano nad rozumieniem procesu transmisji kulturowej, która może być odczytywana poprzez kategorię doświadczenia uświadomionego (Marynowicz-Hetka 2020), mieszczącej się w horyzoncie pojmowania nauki jako wspólnoty naukowej (por. Dewey 1975: 411; por. Wilkoszewska 2009: 11). Obszary prac badawczych dotyczyły wyodrębniania w trakcie dyskusji zakresu badań indywidualnych, prowadzenia kwerendy archiwalno-bibliotecznej i czasopiśmienniczej, analizy dyskursu o dziele Radlińskiej i analizy źródłowych tekstów uczonej.

W marcu 2019 roku z pomocą M. Wachowicz założono na Dysku Google („w chmurze”) specjalny folder *Radlińska i inni*, gdzie członkinie Zespołu mogły zamieszczać pozyskane w trakcie prac badawczych materiały⁵. Ten dorobek dawał możliwość gromadzenia informacji i dzielenia się wiedzą, stanowił również podstawę do przemyśleń, interpretacji i dyskusji.

Do czerwca 2019 roku członkinie Zespołu wyłoniły i zarysowały (podczas wystąpień seminaryjnych) indywidualną tematykę badawczą, oscylującą wokół kilku powiązanych zagadnień: *Ramy teoretyczne i epistemologiczne projektu „Radlińska i jej pokolenie historyczne”* (E. Marynowicz-Hetka)⁶; *Wkład Heleny Radlińskiej w dorobek pedagogiczny Oddziału Łódzkiego Wolnej Wszechnicy Polskiej* (J. Sosnowska); *Analiza zawartości czasopism medyczno-społecznych* (Beata Szczepańska); *Analiza twórczości wojennej Heleny Radlińskiej – związki z całą jej twórczością i z szerszymi kontekstami kultury* (I. Kamińska-Jatczak); *Radlińska w zasobach Internetu* (M. Wachowicz).

Działalność Zespołu

Każdy rok akademicki w działaniach Zespołu rozpoczynał się od bilansu dotychczasowej aktywności oraz nakreślenia kierunków i planu pracy naukowo-badawczej, obejmującego okres od października do czerwca. Główne formy aktywności członkiń to: prezentacja wyników badań własnych (w postaci tekstów cząstkowych i tekstów przeznaczonych do publikacji w 15. numerze tematycznym NOWIS-u); udział

⁵ <https://drive.google.com/drive/folders/162QahAagmbfhrIHxYc6mNdKSbXa8VK0S> [dostęp: 22.04.2022].

⁶ Materiał, w którym prof. E. Marynowicz-Hetka wskazała dziedzictwo kulturowe Radlińskiej, ale i zerwania oraz pęknięcia międzypokoleniowe, został zaprezentowany przez Autorkę w trakcie sympozjum Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego (2019). Pokłosem wystąpienia i tamtego spotkania jest publikacja: Marynowicz-Hetka E. (2019) *Helena Radlińska i jej pokolenie historyczne: uświadomienie doświadczeń i wzajemność oddziaływań w: Dziedzictwo idei i pęknięcia międzypokoleniowe w pedagogice polskiej. Wprowadzenie do problemu*, L. Witkowski (red.), Toruń, Wydawnictwo Adam Marszałek, s. 111–120.

w zebraniach/spotkaniach naukowych organizowanych przez Łódzkie Towarzystwo Naukowe; starania o członkostwo w tej organizacji (wraz z głoszeniem referatów); przygotowania do edycji 15. numeru czasopisma NOWIS (zaproszenie do współpracy autorów; projektowanie spisu treści, bieżące prace redakcyjne, kontakt z Redaktorem Naczelną i Radą Redakcji).

Prezentacja wyników badań

Comiesięczne, zespołowe seminaria dawały członkiniom możliwość podzielenia się wynikami badań i zaprezentowania kilku tekstów, z których główne tezy – tak, jak wstępnie projektowano – znalazły potem miejsce w artykułach złożonych do publikacji i zamieszczonych w obecnym, 15. numerze czasopisma „Nauki o Wychowaniu. Studia Interdyscyplinarne” (2022/2).

W latach 2019–2022 wysłuchano kilkunastu wystąpień oraz dyskutowano nad ich przesłaniem. Zaprezentowano:

Prof. dr hab. Ewa Marynowicz-Hetka

- Dyskusja wokół (i w odniesieniu do) *Kalendarium życia i pracy Heleny Radlińskiej*, (oprac.) Irena Lepalczyk, W. Skibińska, „Roczniki Biblioteczne” R. XVIII; 1974, z. 1–2 (10.12.2019).
- Współczesna recepcja Heleny Radlińskiej za granicą na przykładzie książki: *Pionnières de l'éducation des adultes. Perspectives internationales, sous la dir.*, F. F. Laot, C. Solar, Paris 2018, l'Harmattan (26.11.2020).
- Wspólnie z dr I. Kamińską-Jatczak: odtworzenie przebiegu dyskusji na temat kształcenia praktycznego do pracy socjalnej/społecznej między znaczącymi postaciami epoki, które brały udział w *Second International Conference of Social Work* we Frankfurcie nad Menem w roku 1932. W dyskusji tej uczestniczyli: A. Salomon z Niemiec, M. J. A. Moltzer z Holandii, H. Radlińska z Polski oraz M. Wagner-Beck ze Szwajcarii (Seibel/Lorenz 1998, 13–38), tłumaczenie: prof. Ewa Marynowicz-Hetka, dr Izabela Kamińska-Jatczak (26.11.2020).

Dr hab. Joanna Sosnowska, prof. UŁ

- *Recepcja idei Nowego Wychowania w pedagogice okresu międzywojennego oraz związki Heleny Radlińskiej ze Stefanem Kopcińskim i Romualdem Petrykowskim (Szkola Eksperymentalna w Łodzi)* (14.01.2020).
- *Koncepcje opiekuńczo-wychowawcze Robotniczego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci (Oddział w Łodzi) w latach 1923–1939 i ich praktyczne implikacje* (28.01.2021)⁷. Wystąpienie nawiązywało do monografii: Joanna Sosnowska, *Opieka nad dzieckiem w Polsce międzywojennej. Robotnicze Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – Oddział Łódzki (1923–1939)*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2020, ss. 400⁸.

⁷ Prezentacja z wystąpienia dostępna pod linkiem: https://www.ltn.lodz.pl/images/LTN/2021/Konwersatorium_TN_28012021.pdf [dostęp: 22.04.2022].

⁸ Publikacja uzyskała wyróżnienie w konkursie nagrody naukowej Łódzkiego Towarzystwa Naukowego im. Profesor Ireny Lepalczyk za prace badawcze z zakresu pedagogiki społecznej w roku 2021.

- *Helena Radlińska w międzywojennej Łodzi. Miejsca, kontakty, inspiracje* (10.06.2021).
- *Helena Radlińska w (o) międzywojennej Łodzi. Ludzie i miejsca – dyskusja nad tekstem do czasopisma NOWIS* (20.10.2021).

Dr hab. Beata Szczepańska, prof. UŁ

- *Choroby zakaźne w szkolnictwie Królestwa Polskiego i Drugiej Rzeczypospolitej w aspekcie rozwoju higieny szkolnej*, w ramach XII edycji wykładów dla doktorantów organizowanych przez ŁTN.
- *Helena Radlińska a medycyna społeczna w Polsce międzywojennej – koncepcja artykułu do czasopisma NOWIS* (25.01.2022).

Dr Izabela Kamińska-Jatczak

- *Helena Radlińska w czasach II wojny światowej – analiza źródeł*, wprowadzenie do dyskusji (18.02.2020).
- *Idea rewitalizacji dorobku Heleny Radlińskiej* – dyskusja w oparciu o teksty: Marynowicz-Hetka E., *Helena Radlińska i jej pokolenie historyczne: uwspólnianie doświadczeń i wzajemność oddziaływań*, w: *Dziedzictwo idei i pęknięcia międzypokoleniowe w pedagogice polskiej. Wprowadzenie do problemu*, red. L. Witkowski, Toruń 2019, Wyd. Adam Marszałek, s. 106–122; Maliszewski K., Marynowicz-Hetka E., Witkowski L., *Dziedzictwo idei i pęknięcia międzypokoleniowe w pedagogice polskiej (Postowie)*, w: *Pedagogika i edukacja wobec kryzysu zaufania, wspólnotowości i autonomii*, red. J. Madalińska-Michalak, A. Wiłkomirska, Warszawa 2020, Wyd. Uniwersytetu Warszawskiego, s. 134–152 (25.02.2021).
- *Koncepcja artykułu do czasopisma NOWIS pod roboczym tytułem: Teksty w „Piśmie Młodych” na tle twórczości Heleny Radlińskiej* (29.11.2021).
- *Przekaz pokoleniowy Heleny Radlińskiej w „Piśmie Młodych” (1943)* (05.03.2022).

Dr Monika Wachowicz

- *Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych do realizacji zadań wojewódzkich bibliotek pedagogicznych w Polsce* – autoreferat rozprawy doktorskiej (10.12.2020).
- *„Przegląd Edukacyjny” – pismo łódzkich nauczycieli. Początki, autorzy oraz zagadnienia podejmowane na łamach czasopisma w latach 1994–2020* (15.04.2021).
- *Źródła informacji naukowej o Helenie Radlińskiej w wybranych zasobach Internetu* – omówienie koncepcji tekstu (14.12.2021, 28.02.2022).

Udział w zebraniach naukowych Łódzkiego Towarzystwa Naukowego

Członkinie Zespołu *Helena Radlińska i jej pokolenie historyczne* miały sposobność, z jednej strony, czerpania z dorobku naukowo-badawczego tej organizacji, z drugiej – współtworzyły ten dorobek. Z inicjatywy i z poparciem prof. Ewy Marynowicz-Hetki, w roku akademickim 2019/2020, dwie członkinie: B. Szczepańska i J. Sosnowska zostały przyjęte w poczet członków Łódzkiego Towarzystwa Naukowego.

Formalną przynależność poprzedziły wystąpienia kandydatek na forum wraz z wygłoszeniem referatów. 10.02.2020 r., w obecności członków I Wydziału ŁTN (Wydział Językoznawstwa, Nauk o Literaturze i Filozofii), wykład *Higiena szkolna w Łodzi do 1918 roku* wygłosiła dr hab. Beata Szczepańska, prof. UŁ; natomiast dzień później, 11.02.2020, dla członków II Wydziału ŁTN (Wydział Nauk Historycznych i Społecznych), wykład *Opieka społeczna w Łodzi na przełomie XIX i XX wieku*⁹ wygłosiła dr hab. Joanna Sosnowska, prof. UŁ.

Członkinie Zespołu *Helena Radlińska i jej pokolenie historyczne*, 9.03.2021 r., były uczestniczkami posiedzenia i dyskusji na temat: *Komisja Powszechnego nauczania w Łodzi i jej znaczenia w dwudziestoleciu międzywojennym*, w ramach zaproszenia na zebranie I Wydziału ŁTN (wykład dr. Tomasza Stolarczyka). Natomiast 14.01.2022 wysłuchano wykładu prof. dr. hab. Bogusława Śliwerskiego, dr. h.c. multi, pt. *Polityka (w) edukacji*, zorganizowanego przez ŁTN i Klub Akademicki Polskiej Akademii Nauk.

Doroczne wykłady profesorów – członków Łódzkiego Towarzystwa Naukowego dla doktorantów łódzkich uczelni¹⁰ – to kolejna forma umożliwiająca współuczestnictwo w inicjatywach naukowych tej organizacji. W roku akademickim 2021/2022 realizowano XIII cykl wykładów pt. *Ekologiczne, społeczne i ekonomiczne aspekty (nie)zrównoważonego rozwoju*. W ramach tego rodzaju spotkań członkinie Zespołu wysłuchały wykładu inauguracyjnego *Humanistyczne wyzwania (nie)zrównoważenia procesów i praktyk społecznych (panorama tropów dwoistości /dual process theory)*, wygłoszonego przez prof. dr. hab. Lecha Witkowskiego, 28.10.2021 roku.

Koniec i nowy początek

Powołany do życia numer 15. NOWIS jest uwieńczeniem współmyślenia zespołu badawczego wraz z gronem autorów, którzy zechcieli się włączyć do prowadzonej dyskusji odślaniającej, na co liczymy, dorobek Radlińskiej w sposób uwzględniający ważne dlań konteksty historyczne, środowiskowe, a przede wszystkim jego potencjał znaczeniowy, korespondujący z tekstami źródłowymi. Idąc dalej w kierunku rewitalizujących odczytań myśli Radlińskiej, wydobywających ich znaczeniową głębię, chciałybyśmy kontynuować wspólny wysiłek badawczy w stronę rozpoznawania idei, które inspirowały, kształtowały i rezonowały z myśleniem Radlińskiej. Pragniemy sięgnąć do „archeologii” myślenia społeczno-pedagogicznego i poszukiwać odpowiedzi na pytanie, które wyrażamy celowo w sposób jaskrawy i uproszczony: „Skąd się wzięła Radlińska?”. Jakie ruchy ideowe, prądy myślowe, teorie, genialne myśli i koncepcje stanowiły jej glebę duchową, z której kształtowała swoją wizję świata – pedagogikę społeczną? To pytanie zakreśla horyzont nowych, jeszcze nie podjętych prac, jednakże splecionych z tymi, które już za nami.

⁹ Prezentacja z wykładu dostępna pod linkiem: https://www.ltn.lodz.pl/images/LTN/2021/Opieka_spoeczna_w_odzi_w_XIX-XX_wieku.pdf [dostęp: 22.04.2022].

¹⁰ Szerzej na temat cyklicznych wykładów dla doktorantów: https://www.ltn.lodz.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=247&Itemid=89 [dostęp: 22.04.2022].

Bibliografia

- Dewey J. (1975) *Sztuka jako doświadczenie*, tłum. A. Potocki, Wrocław, Zakład Narodowy im. Ossolińskich – Wydawnictwo.
- Marynowicz-Hetka E. (2019) *Helena Radlińska i jej pokolenie historyczne: uwspólnianie doświadczeń i wzajemność oddziaływań w: Dziedzictwo idei i pęknięcia międzypokoleniowe w pedagogice polskiej. Wprowadzenie do problemu*, L. Witkowski (red.), Toruń, Wydawnictwo Adam Marszałek, s. 106–122.
- Marynowicz-Hetka E. (2020) *Szkoła myślenia: relacyjne procesy trwania i transformacji w: Wielowymiarowość dobrostanu człowieka i społeczeństw, czyli o tym, jak szlachetne jest zdrowie: księga jubileuszowa dedykowana profesor Ewie Syrek*, E. Jarosz (red.), Katowice, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, s. 21–35.
- Radlińska H. (1947) *Samokształcenie*, „Rzeczy Ciekawe. Miesięcznik Popularno-Naukowy”, r. II, nr 6 (18), s. 1–5.
- Wilkoszewska K. (2009) *Wspólnota doświadczenia*, „Sztuka i Filozofia”, t. 34, s. 9–17.

Źródła internetowe

Konwersatorium: Szkoły i zespoły naukowe Łodzi akademickiej – Helena Radlińska i jej pokolenie historyczne (2022), https://www.ltn.lodz.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=%C2%AD685&catid=70&Itemid=185 [dostęp: 21.07.2022].

O Autorkach

Izabela Kamińska-Jatczak – pedagog społeczny, doktor nauk społecznych w zakresie pedagogiki, adiunkt w Katedrze Pedagogiki Społecznej i Resocjalizacji Uniwersytetu Łódzkiego. Jej zainteresowania badawcze dotyczą: analizy aktywności w polu pracy socjalnej, pracy socjalnej z rodziną, biograficznych i historycznych kontekstów pedagogiki społecznej, metodologii badań interpretatywnych i partycypacyjnych. Autorka książki: *Aktywność asystentów rodziny. Analiza narracji w ujęciu transwersalnym* (2021).

Joanna Sosnowska – historyk wychowania, doktor habilitowany nauk społecznych w zakresie pedagogiki, profesor uczelni zatrudniona w Katedrze Historii Wychowania i Pedeutologii Uniwersytetu Łódzkiego. Jej zainteresowania naukowe dotyczą: dziejów opieki nad dzieckiem oraz dziejów Łodzi w aspekcie opieki społecznej: przed 1914, w latach 1914–1918 i w II Rzeczypospolitej. Ostatnio ukazały się jej książki: *Opieka nad dzieckiem w Polsce międzywojennej. Robotnicze Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – Oddział Łódzki (1923–1939)* (2020), *Z dziejów opieki społecznej w Polsce międzywojennej. Półkolonie letnie w Łodzi* (2018).

Izabela Kamińska-Jatczak – social pedagogue, doctor of social sciences in the field of pedagogy, assistant professor at the Department of Social Pedagogy and Social Rehabilitation at the University of Lodz. Her research interests concern: analysis of activity in the field of social work, family social work, biographical and historical contexts of social pedagogy, methodology of interpretative research and participatory research. The author of the book: *Aktywność asystentów rodziny. Analiza narracji w ujęciu transwersalnym [The Activity of Child Protection Workers. Analysis of Narratives in a Transversal Approach]* (2021).

Joanna Sosnowska – historian of education, habilitated doctor of social sciences in the field of pedagogy, university professor employed at the Department of History of Education and Pedeutology at the University of Lodz. Her research interests concern: the history of childcare and the history of Lodz in terms of social welfare: before 1914, in the years 1914–1918, and in the interwar period in Poland. Recently, she published *Opieka nad dzieckiem w Polsce międzywojennej. Robotnicze Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – Oddział Łódzki (1923–1939)* [Childcare in Interwar Poland. Workers' Society of Children's Friends – Lodz Division (1923–1939)] (2020), *Z dziejów opieki społecznej w Polsce międzywojennej. Półkolonie letnie w Łodzi* [From the History of Social Welfare in Interwar Poland. Summer Day Camps in Lodz] (2018).

Cytowanie

Kamińska-Jatczak I., Sosnowska J. (2022) *Helena Radlińska i jej pokolenie historyczne – przykład współdziałania interdyscyplinarnego w zespole badawczym afiliowanym w Łódzkim Towarzystwie Naukowym w latach 2019–2022*, „Nauki o Wychowaniu. Studia Interdyscyplinarne”, nr 2(15), s. 342–350, <https://doi.org/10.18778/2450-4491.15.19>.